

A lap s-ellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő a felíratott díjak, nyiltterek és hirdetések.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

1-13

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Egykötetes árak:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilttér pótlóára 20 fillér.

Felolós szerkesztő:
DÉKÁNY MIHÁLY.Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.Kiadó és lapfajdos:
STRAUSZ SÁNDOR.

T. olvasóinkhoz!

1888-ban, tehát 23 évvel ezelőtt alapítottam meg a »Muraközt« azzal a szándékkal, hogy vele Muraköz hazafias, emberbaráti, közművelődési és közgazdasági érdekeit szolgáljam. Amit akkor fiatal lelkesedéssel tettem, azt ma a sok évi tapasztalat által igazolt szükségéből még inkább megtenném. Mert aki figyelemmel kíséri a horvátországi lapokat s bennük drávántuli testvéreink ultra részének nyíltan hirdetett szándékát a Muraközzel szemben, az tudja, hogy zsebre dugott kezekkel nem szabad néznünk azt, hogy uton, utfélen elszórt irataikkal megingassák a muraközi népben az őseiktől öröklött magyar hazaszeretetet.

Ámde, amikor meggyőződik az ember arról, hogy a lelkesedés magában véve nem elegendő egy 2 nyelvű lapnak önálló vezetésére s hétről-hétre a lapba való anyagnak sajló alá rendezésére, akkor beáll annak a szüksége, hogy az ügy érdekében a lap szerkesztése fiatalabb, munkabíró egyének kezébe tétessék. Ez az időpont bekövetkezett lapunk életében is a jelen évfolyam kezdetével s azért a »Muraköz« felelős szerkesztőségének tisztelt lapunk mai számával eddigi büszgő főmunkatársaink kezébe lesszük le. Akinek lapunk célja s fennállása szíven fekszik, az csak helyeselni fogja ebbeli elhatározásunkat, mert be fogja látni azt, hogy fiatalabb egyének több munkaerővel rendelkezvén, nagyobb szolgálatára lehetnek az ügynek, mint jó magam, ki magyarán mondva: kegyerem java részét már megettem!

A »Muraköz« magyar részének szerkesztésére lapunk hirrovanának a vezetőjét,

Dékány Mihályt, horvát részének a szerkesztésére pedig Loparics R. József t. főmunkatársunkat kérem fel. Ajánlom kipróbált munkatársainkat t. olvasóközönségünk szíves jóakarátába!

A lapról mindazonáltal a fentebbi intézkedés következtében sem válok meg, mert az abban való közreműködést mindig hazafias kötelességemnek fogom tartani, s azért a lap kiadójának kérésére elvállalom a főszerkesztői tisztelt járó teendőket, t. i. a lapnak eddigi szellemben való irányítását, és a lap szellemi össz munkájának a vezetését. Ebből az okból olvasóközönségünk, t. pártfogóinktól és munkatársainktól nem veszek búcsút, hanem arra kérem őket, hogy azzal a régi szeretettel és jóakarattal támogassák lapunkat tovább is, amellyel 23 éven át támogatát annak becsületes céljait és nemes törekvéseit!

Csáktornya, 1906. január 5.

MARGITAI JÓZSEF.

Felhívás és kérelem a testvér nemzetéhez!

Testvér nemzet!

Minden nemzet történetében találunk hősokeket, kikre a nemzet szívesen tekint vissza, azok tetteit magasztalja és az utókornak példányul állítja oda.

A két szomszédos, magyar és horvát nemzetnek is van hőskora, mely a hazájához hű fiait, a csata mezőre hitta, hogy vértüket ontásák a szabadságért és vallásért. E két nemzet történetének hőskorszakában élt két közös hős: az egyik szent Kapisztrán

János, a másik Hunyadi János. Az egyik keresztel kezében, a másik karddal jobbában legyőzte a közös ellenséget. A történelemből tudjuk, hogy Hunyadi János nemes lelkét lelkibarátja karjai közt lehetett ki.

A horvát nemzet, ki szomorú vagy vig sorsában dalban ad kifejezést nemzeti érzelmének, nagy hősei iránt is dalban róttá le háláját: így örökölte meg a ma is ismert remek költeményben Sibirjanin Jankó emlékeit. Barátja szent Kapisztrán János bábrával koszoruzva, de a csata küzdelméről fáradtan IV. Miklós szerémi herceg meghívására Ilok várába vonult. Itt az egyszerű kolostor falai közt, melyek még ma is láthatók, számosan látogattak meg, többek közt Corvinus Mátyás is szerény cellájában.

Ezen kis cellában lehetett, hogy adta vissza teremtetőjének lelkét a 66. évi október hó 23-án. Hült testvéreink a götatyúli iloki templomban temették, hol az a törökök bejöveteleig pihent. Akkor azonban testvérei féltették a törökök boszujától és máshová hantolták el, mely hely azonban mai napig ismeretlen.

Ezen templom, mely a XIII. században épült, e szent hős tiszteletére szenteltetett.

Az építményt e gyöngye sok nehéz időt ért: ellent állott a törökök támadásainak, de erősen megsérült az 1739. évi február 4-iki földrendés következtében is.

A mennyire a ferencrendiek erejéből kiltelt, fenntartották, most azonban szükségessé vált helyes és alapos javítása, mit mielőbb eszközölni kell, hogy az utókorszaknak fennmaradhasson.

A helyre igazítási költség 100,000 koronát fog igénybe venni. A szentély őrzői pénz hiány miatt kénytelenek azon nemes

T Á R C A.

Magistra vitae magyarul.

Most, hogy hosszú előkészületek után 5 esztendő alatt gyors egymásutánban megjelent a Nagy Képes Világtörténe: 12 hatalmas kötet s Marcali Henrik immár búcsút vett életének valószínűleg legnagyobb munkájától, most immár megvan az első, komoly, tudományos, európai színvonalon álló világtörténelem magyar nyelven. Hogy ezt a hatalmas munkát a legkiválóbb magyar tudósok Marcali Henrik immár búcsút vett életének valószínűleg legnagyobb munkájától, most immár megvan az első, komoly, tudományos munka és hogy minden kötetében magában véve sikerült. A most megjelent utolsó kötetéről sem kell sokat beszélnünk, elég azt konstatálnunk, hogy mint az utolsó 6 kötetet, ezt is maga Marcali Henrik írta. Azokban a költői lendületű mondatokban, melyekben nagy munkájától elbucúzunk — mint annak idején az egész vállalat előszavában — még egyszer összefoglalja a tudós szerkesztő az egész vállalat alapfözetését. Ebben a részben többek

között a következőket mondja: »Az egyén joga és kötelessége az érvényesülés. A társadalom kötelessége arra ügyelni, hogy minél erősebb az individualitás, annál kizárólagosabban a köznek szentelje magát. A nemzeti nevelésnek ez a történelmi jelentősége. Mert ha e földön nincs is magasabb az egész emberiségnél, tudunk kell, hogy azt is csak úgy szolgáljuk, ha azt a szervezett nemzetet, azt az államot, melyhez tartozunk, emeljük magasabb fokra«. Ezekben a szavakban rejlik ennek a világtörténelemnek a nemzeti fontossága is.

Három rendkívüli érdeme öltik szemünkbe ennek a munkának már az első tekintetre is. Az egyik az, hogy nem a csaták és királyok története pusztán, a mit az írók itt összegyűjtöttek és elmondottak, hanem a népek és nemzetek története, mert minden korban számot adnak a korszak minden részleteiről, statisztikai adatokat találunk a munkabérekről, már az első, az egyiptomi kötetben is, a nevelés fejtegetése kiváló részt foglal el p. o. a görögök műveltségéről szóló kötetben, a katonaság fejlődése szembeötlően ki van domborítva a III. kötetben, mely a rómaiak történetét dolgozza fel; a népvándorlás korának kötetében, a negyedikben, a gazdag arab műveltség és a mór művészet leggyönyörűbb emlékei ötlenek szemünkbe, aztán a renaissanceban a művészet és tudomány újáéledése, később az emberiség fejlődésére elhatározó befolyást gyakorolt gondolkozók, Locke,

Kant, Darwin elméletei is ki vannak fejtegetve a korszak ugyszólván anyagi története mellett; a francia forradalom szétbontja a történelem egész szövetét, hogy megmutassa azokat a szálakat, a melyekből a mi ujkori életünk szövődik, szóval minden korszak a művelődési, gazdasági katonai állapot pontosan meg van rajzolva ezekben a kötetekben és a főszűl mindig és mindenütt a korszak, vagy a vezetői nemzet vezető eszméire és ideáljaira esik. Az olvasó ezen az adat-tengeren mindig lát világító tornyot, a mely felé utja irányuljon. Mi nem is ismerünk a külföldön sem oly történelemet, a melyben annyira a világot alakító eszméknek a története volna, mint a Marcali Henrik nagy munkája. Ezeknek az eszméknek a tanítását és a történelem módszeréről irt értekezéseknek a törekvését, a melyek csaták és pusztá események helyett az eszmék történetét kívánják látni a világtörténelemben, alighanem ez a világtörténelmi munka váltotta eddig legteljesebben valóvá.

Másik érdeme a könyvnek az, a mi ebből már foly, hogy bele van dolgozva az emberiség fejlődésének, a művelődésnek egész története. Ebben a részben a szerkesztő a szöveget különös gondgal összeválogatott illusztrációkkal is támogatta. Hogy pedig ez az irányzata a nagy munkának mit jelent, azt igazán nem szükség bővebben, nagy szöszaporítással magyarázni.

[Folytatás következik.]

szivekhez folyamodni, kik nem zárkoznak el vallás, nemzet és műbecsek iránt.

Mi tehát bizalommal fordulunk a nemesség gondolkodásu magyar nemzethez egy szívélyes kéréssel, tegyék nekünk lehetségesé kegyes pénzzadományokkal e szeut és hazafias ügy keresztmívelését.

Minden könyörödományt köszönettel fogad

a *ferenczendi kolostor*
Ilok (Salavonia).

*

Drávántuli testvéreinktől érkezett fenti hazafias felhívás hatására alatt mi is csatlakozunk a gyűjtőkörhöz s ebből a célból helyet nyitunk lapunkban az adakozások részére. Felhívjuk mindazon I. olvasóinkat, akik az iloki templomnak, e közös műemléknek a megmentéséhez adományaikkal hozzájárulni óhajtanak, sziveskedjenek adományaikat hozzájuk juttatni. A gyűjtést legkésőbb I. évi február elsejével lezárjuk. — Tisztelettel a szerkesztőség.

A Zrinyi sírok Szentilonán.

Zrinyi Károly tanár ur legujabban megjelent, könyvében »Csáktornya Monografiájában azt mondja:

»A kápolnában t. i. a szentilonaiiban jelenleg egyedül csak Knezevich br. síremléke van meg. . . Nem is képzelhető ez másképp, minthogy ama nehéz időkben, midőn a Zrinyi név gyűlöletessé lett, az új uraság csupa hiperlovalitásból, távolíthatta el a templomból a magyar nemzet e szent ereklyéit.

Nos én teljes biztossággal állíthatom, hogy családomban egyik tagja sem volt ebben bűnös. — Hisz Zrinyi Károly ur maga mondja, hogy Zrinyi Péter távozása után Spankau katonái hosszú időn át dúltak a Zrinyi sírtokokon, tehát valószínűleg a Zrinyisírokban is, — keresvén értéktárgyakat.

Maguk a pálosok sem igen lehettek kegyetlennel a Zrinyisírok iránt, hisz egy guardiánjukat György gróf agyonbotoztatta, egy másik fiatal pálos pedig még rosszabbul járt. Spankau után jött a fiskus, azután az Althánok, a pálosok után 1786-ban ismét az osztrák kincstár, akkor itt császári erdész lakott 1802-ig, amidőn családomb 12 határörvidéki faluért kapta cserébe Szentilonát, Stridó és Horvaczka birtokokat. Családomból Szentilonán laktak: Antal báró volt alezredes, János br. tábornok Vincze a lovasság tábornoka, ennek neje sz. Höger báróné, végre ennek fia János br. akit én is ismertem és sok csáktornyai kortársam.

A Zrinyiek Szentilonájának klastroma, temploma meg van képen is Zrinyi K. könyvében, de én és kortársaim látták az 50-es évek Szentilonáját, amely állt a mostani kápolnából, amelyhez négyszögben a kolostor volt építve, tehát egészen másként nézett ki, mint a Zrinyiek idejében, valószínűleg az 1748-iki földrengés alkalmával pusztulhatott el a régi.

Most kérdem, melyik magyar-horvát vagy akár a leghiperloyalisabb osztrák uriember volna képes egy szigetvári Zrinyi koponyáját hajlékából kidobni?! Sőt a legutolsó mura-közi paraszt sem — és éppen családomb tagjai, akiknek ősei a Zrinyieket nem egyszer tisztelheték főkapitányuknak?!

Hisz maga a Haubsburg-ház is büszke rá, hogy valaha ily kapitánya volt, bizonyosság a bécsi közöshadügyi miniszterium frontja, ahol szobra látható.

Én magam többször kérdeztem János nagybátyámat a Zrinyiek sírjairól; ő mindig azt felelte, hogy a kripiában semmit sem talált, a legkisebb síriratot sem, a legnagyobb fájdalmára, hisz büszke lett volna rá!

De hallottam tőle egy elég érdekes történetet: »Egy nap, ugymond, hozzám jön egy igen öreg jobbagyom, aki ezeket mondta el: »Pásztorgyerekek voltam, amikor egyszer éjjel almát akartam lopni a pálosok kertjében. Az almafán ülve egyszerre látom, ugymond, hogy nyílik a klastrom ajtaja, a pálosok hosszú sorban egy roskadozó társukat hozták ki, akit, ámbár rémitően rimázkodott, a klastrom falának egyik üregébe élve befalaztak. Nagybátyám rögtön felbontotta az üreget és benne talált egy emberi csontvázat, egy szentírást és egy macskának a csontvázat.

Befejezésül meg kell említenem, hogy még is volt szerencsém egy Zrinyi sírt látnom. Huszártiszt koromban egyszer Bécsujhelyen járván, találkoztam egy pajtásommal, aki figyelmeztetett Zrinyi Péter horvát bán sírjára. Egy sörház kertjében, ahol most is látható egy mélyedés — a régi vár árka — ez Zrinyi és Frangepén lefejeztetésének a helye. A historia szerint a bakó kardja, Zrinyi igen rövidnyaku, zömök ember lévén, az első csapásnál a vállán akadt meg és csak a másik csapásnál tudta levágni a lejét.

A sírirtaja pokoli iróniával van fogalmazva és a következő, latinból fordítva: »Itt nyugszanak Zrinyi Péter és Frangepán Krisztof. Vak a vakot vezette és mindketlen e gödörbe estek. — A nagyravágyásnak vége — a sír.«

Látható a régi Bécsujhelyi templom külső falán.

BÁRÓ KNEZEVICH VIKTOR.

K Ü L Ö N F É L É K.

— **Kérelem.** Lapunk folyó hó 1-ével a XXIII-ik évfolyam I-ső negyedébe lépett; ez alkalommal tisztelettel kérjük azon előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, megújítani, a kik pedig előfizetési díjjal hátralékban vannak, azt mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fenakadás történjen. Tisztelettel a **KIADÓHIVATAL.**

— **Meteorologia.** Csáktornya észlelő állomás december havi meteorologiai feljegyzéseinek eredményei:

Légnyomás (0°-ra redukált) valódi havi közepe: 754.5 mm. 30 évi december havi közép: 748.3 mm.

maximuma: 765.6 mm. 12-én
minimuma: 735.6 mm. 30-án.

Hőmérséklet valódi havi közepe: 1.3 C°, 30 évi december havi közép: 0.4 C°.

maximuma: 9.3 C° 30-án
minimuma: 5.4 C° 19-én.

Páranymás havi közepe: 4.6 mm.
Relatív nedvesség valódi havi közepe: 90 %.

minimuma: 67 % 11-én.
Felhőzet (0—10 skála) havi közepe: 5.0

Szél erősség valódi havi közepe: 1.6 méter másodpercenként.

Csapadék havi összege: 6.6 mm. 30 évi december havi közép: 58.9 mm.

legnagyobb csapadék 24 óra alatt 2.4 mm. 10-én.

csapadékos napok száma: 7.
Zivataros napok száma: 0.

Viharos napok száma: 4.
Jégesős napok száma: 0.

Villogás nem jegyeztetett.
Uralkodó szélirány az északi volt.

Szélcsend 2-szer észleltetett.
Jegyzet. 18-án földrengés észleltetett.

— **Katonai kinevezés.** A király, Strausz Miksa tartalékos tiszthelyettes, tartalékos hadnagygyá nevezte ki.

— **Eljegyzés.** Torkos Ferenc máv. állomás felvigyázó, sümegi lakos eljegyezte Károlyi Emma kisasszonyt, Károlyi János sümegi községi népiskolai tanító kedves leányát.

— **A Csáktornyai kereskedelmi kaszinó** módosított alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

— **Földrengés.** Folyó hó 2-án reggel 5 óra 28 perckor Csáktornyan és környékén erős földrengést észleltek, melyet földalatti moraj előzött meg. A szobákban a bútorok és a falokon a képek mozogtak, az órák több helyütt megállottak, sőt egyes helyeken a képek le is estek a falról. Nagyobb szerencsétlenség azonban nem történt. Ugyanazon időből földrengéseket jeleztek: Nagykanizsáról, Gyékényesről, Kaproncáról, Varaszdórol, Varaszd-Teplicről, Zágrábból s több helyről. Legerősebb volt a rengés Zágrábban, hol több ház fala megrepedezett, kémények bedültek és a földrengés ugyanaznap déli-ben megisméltódott, mikor is a már előbbi rengéstől megrongálódott több magánosan álló ház bedült. — Stridórol a következőket jelentik: Folyó hó 2-án reggel fél 6 órakor néhány másodpercig tartó észak-nyugatról délnyugatra haladó földrengés volt. Kár nem esett semmiben. Itt-ott látható a falakon apró repedések.

— **Szilveszter est.** A csáktornyai első tekéző egyesület olvasóköri helyiségeiben az egyesület saját tagjai részvételével sikerült szilveszter estélyt rendezni, melyen az egyesület tagjain kívül azok családtagjai is nagy számban jelentek meg. Az este társasvacsorával kezdődött, mely után tánc következett. Az estélyen megjelentek a legjobb és kedélyes hangulatban a reggeli órákig maradtak együtt.

— **Megnyílt a jégpálya.** Szilveszter apó az idén sem hagyta el egészen magát, meghozta a már annyira várva-várt hideget. Szilveszter óta azután állandóan 6—8—10 fokos hideg van, minek következtében a csáktornyai korcsolyázó egyesület jégpályája is annyira megkeményedett és megvastagodott, hogy a héten, szerdán délután már át lehetett adni a jégsporthoz nem kedvelőinek. Szerda óta tehát esti villamfény mellett ismét népes a tükörsíma jégpálya.

— **Népesedési mozgalom 1905-ben.** A múlt 1905. évben a csáktornyai anyakönyvi kerületben született 133 gyermek; még pedig 70 fiú és 63 leány gyermek. Elhalt 120 egyén; nevezetesen 57 férfi és 63 nő. Házasságot kötött 43 pár. Az előző 1904. esztendőben született 148 gyermek, elhaltak 96-an és házasságot kötött 37 pár. Eszerint 1905-ben 15-el kevesebb gyermek született és 24-el többen haltak el, mint 1904-ben. Azaz míg 1904-ben a születések száma 52-vel multa felül a halálozást, addig a múlt 1905-ben csak 13-al multa felül a születés a halálozást. Így tehát Csáktornyan a múlt évben a születés és halálozás következtében ha szaporodás van is, de ez sokkal kisebb mérvű az 1904. évinél.

— **Megszűnt bányakutatmányi engedélyek.** A budapesti m. kir. bányakapitány-ság a gróf Szécsenyi Ernő boldogasszonyai földbirtokos részére 1903. évben Zala- és Somogy-megyék területére szóló érvénnyel bíró kutatmányi engedélyeket és az azon alapuló ugyanazon évi zrinylfalvai zárt kutatmányi engedélyt törölte.

— **Eljegyzés.** Kele Paula kisasszonyt, Kele György katori jegyző szép és művelt lelkű leányát eljegyezte Heuberger Pál ur Nagykanizsáról.

— **Szilveszter.** A kereskedelmi kaszinó a múlt hó 31-én igen sikerült táncestélyt rendezett. A zenét Sárközy kitűnő zenekara szolgáltatta, mely a nagyszámú jelenlevőket kitűnő hangulatban a késő reggeli órákig összetartotta.

— **Újví üdvözetek** felmentvénye címén Csáktornya nagyközség szegényalapja pénztárába a következő befizetések történtek:

Molnár Elek	2 Kor.
Löbl Rezső	2 »
Kolarics Mihály	2 »
Ziegler Kálmán	2 »
Gráner Testvérek	2 »
Weisz Miksa	2 »
Pethő Jenő	2 »
Ily. Neumann Miksa	2 »
Kraschovetz József	2 »
Friedl József	2 »
Rosenberg R	2 »
Neumann Samu	2 »
Mráz Testvérek	2 »
Kohn Hermann	2 »
Salou Péter	2 »
Mózes Bernát	2 »
Mayer Testvérek	2 »
Özv. Dr. Kraschovetz Ignácné	2 »
Dr. Hajós Ferenc	2 »
Rosenberg Lajos	2 »

Összesen: 40 Kor.,

mely összegért az előjáróság ezen uton nyilvánítja köszönetét a nevezett adakozóknak. — Az előjáróság.

— **† Princ Karlek** szegény, közismert, toprongyos alakja volt Csáktornyanak. De már csak volt szegény, mert folyó hó 3-ára varadóra megfagyva találták egy csáktornyai polgár istállójában. Azt is mondják, hogy előtte való nap nagyon bepálinkázott és szívvelhűdés érte volna. Ez is lehet, de anynyi bizonyos, hogy a félkegyelmű szegény ember nem fog többé senkinek se szalutálni és komandirozni az utcán. Isten nyugosztalja!

— **A cigányasszony mint bűvész.** Semovác Róza horvátországi cigányasszony dec. 29-én beállított Lovrencsics Lukács páloveci lakoshoz, hol kártyavetéssel és bűvészmutatványokkal mulattatta a házbelieket. Egyik bűvész mutatványa az lett volna, hogy a szoba asztalára tett egy tányért és a házigazdától egy 10 koronás bankjegyet kérve azt állította, hogy azt a bankjegyet ő az udvarról a szoba asztalán levő tányér alá tudja tenni. Ki is ment ily célból az udvarra, míg a házbeliek a szobában maradtak és várták a bankó repülését. De bizony hiába várták, mert mikor türelmetlenül kezdetek és egyikük kiment megnézni a cigányasszony machinatioit, a cigányasszonynak is s vele a 10 koronásnak is hűlt helye volt. Lovrencsicsnak a jelentésére azután másnap a csendőrök elfogták az ügyes bűvész cigányt.

— **Betörés.** Balaskovics István sántóveci korcsmárosnál a múlt hét egyik éjjelén a korcsma ablakát ismeretlen egyének becsúszták, a korcsmaszobába hatoltak, honnan különböző ruhaneműeket és korcsmai dolgokat 112 kor. értékben elloptak. A tettesek kiletét eddig nem sikerült kinyomozni.

— **Selyembogárpetek kiosztása.** Az országos selyemtenyészési felügyelőség tudatja,

hogy a földmívelésügyi miniszterium azoknak, akik a selyemtenyészéssel foglalkozni kívánnak, 1906-ban is ingyen ad petét illetve selyemhernyót. Ebbeli igényeiket vagy az illető község selyemtenyészési megbízottjánál, vagy esetleg a községi előjáróságok útján a szekszárdi selyemtenyészési felügyelőségnél jelentsek be.

— **Köhögés,** rekedtség és meghülés ellen a legjobb háziszernek bizonyult a Halápi-féle vas-méz-szörp, mely kiváló gyógyhatásának elismerésül a londoni kiállításon arany éremmel lett kitüntetve.

— **Védekezés a ragadós száj- és körmőfajás ellen.** Feilitzsch báró földmívelésügyi miniszter valamennyi vármegyei alispánt és törvényhatósági joggal felruházott város tanácsát körrendeletben hivta fel, hogy a ragadós száj- és körmőfajás helyhez kötésére és erélyes elfojtására szükséges intézkedéseket mindenkor nyomban foganatosítsák. Csakis a szigorú intézkedéseknek lehet köszönni, hogy a ragály ma alig 15 vármegye 26 községében van meg, ugy hogy alapos a remény annak teljes leküzdésére s így az állatkivitel fellendítésére.

— **A legjobb száj- és padlás** a dr. Feles fogorvos **Stomatín** száj- és fogápoló szereivel érhető el, melyeket, a legkiválóbb fogorvosok legkitűnőbbeknek ismertek el és mindenkinek ajánlják. Számos kiállításon első rendű érmeikkel vannak kitüntetve. **A Stomatín fogpor Stomatín fogpaszta és Stomatín fogkrém** alakjában előállított fogtisztító szerek rövid idei használata által a fogak tiszták, ragyogó fehérek lesznek és állandóan tiszta, fehér és ép állapotban megtartatnak. **A Stomatín szájviz** kitűnően desinficálja a szájüreget és a fogköveket, elhárítja a rothadást és a száj kellemetlen szagát és a fohust és fogakat conserválja. Egerszeri kísérlet mindenkit e präparatumok állandó fogyasztójává teszi, mert a meglepő siker a legjobb dicséret. Kapható Csáktornyan: Mráz Testvérek és Gráner Testvérek fűszerüzletében és Pethő Jenő gyógyszerüzletében.

— **Ipari munkások betegsegítési ügye.** A közigazgatási bíróság a következő iparosokat és ipari munkásokat érdeklő elvi jelentőségű határozatokat hozta legutóbb: Az ipari munkaadó, aki a nála alkalmazásban levő munkást valamely betegsegítézőpénztárnál bejelenteni elmulasztja, egyéb jogkövetkezményeken kívül a munkás megbetegedése esetén ennek gyógyítási költségeit megtéríteni tartozik ugyan, ez a kötelezettsége azonban hosszabb időtartamra, mint amennyire a betegsegítézőpénztár az ő igényjogosult tagjával szemben kötelezhető lett volna, ki nem terjedhet. A munkaadónak a jogkövetkezmények terhe alatt 8 napon belül akkor is biztosítani kell a betegsegítézőpénztárnál alkalmazottját, ha az illetőt csupán próbaképpen vette is föl. A betegsegítézőpénztár tartozásainak fedezésére egyes tagjaival szemben fennálló követeléseit is végrehajtás alá lehet vonni.

— **Dr. Richter-féle Liniment. Caps. comp. (Horgony-Pain-Expeller)** igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 36 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csúznál stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Horgony-Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziszér jó eredményrel alkalmaztatott bedörzsölésképpen az influenza ellen is és úvegekben: á 80 fillér, 1 kor. 40 fillér és 2 korona a legelső gyógyszerüzletben kapható; de bevásárlás alkalmával tessék hátróztatlan: Richter-féle Horgony-Liniment (Horgony-Pain-Expeller) kérti, valamint a »Horgony» védjegyre és a Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

— **BÁNATOS AZ ÉLETE** annak, kit fájdalom gyötörnek s csodálatos az, hogy 100 beteg közül 80-nak köszvénye van s ezek még most sem tudják mind, hogy hol keressék a biztos orvosságot. Nos mi megmondjuk. Hozzássanak egy üveg Zoltán-féle kenőcsöt 2 koronáért, kenjék be magukat naponta csak egyszer s egy pár nap alatt biztosan meggyógyulnak. A rendelések címzendők Zoltán-gyógytára, Budapest, Szabadagóter.

— **Milyen idő lesz 1906-ban?** Ugy-e a kérdés borzasztóan izgat mindenkit? Először látott Sirius és meglebbentette a jövő sűrű fátyolát. Könnyedén, szinte elegánsan végzi e nehéz feladatot, lengén, akár egy bálenredőz. Pedig meglepő, sőt megdöbbenő ez a jóslás. Az ember szinte elámul rajta. Nézzük csak: januárban havat és ködöt; februárban hideget, szelet; márciusban hideget, esőt, szelet; áprilisban szeszélyes időt; májusban szép időt jósol Sirius. Juniusban kijelenti, hogy a »rendes Medardnapi esőzés elmarad». Julius meleg lesz, augusztusban bőséges esőzés várható, szeptember eleje szép lesz, míg október esős, ködös. Megtudjuk továbbá, hogy az ez évi karácsony havas lesz. Fehér karácsonyuk lesz azoknak, akik megérik.

— **Megégett gyermek.** Gasztonyban Frim József odavolt kereskedő őt esztendő Laura nevű leánykaja kedden reggel hat óra tájban valahogyan a tűzhely mellé került. Amint ott álldogált, egy kipattant szikra lángalobbantotta kis ruhácskáját. Rémes jalkiállítására beszaladt édesanyja és megmenteni igyekezett gyermekét, de ez már akkora annyira összeégett, hogy két napi szenvedés után meghalt.

— **A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET** tizenkét hatalmas kötetbe imrárt együtt van. A magyar tndománynak és Marcali Henriknek, a ki szerkesztette, s felerészben irta, elővülhetlen monumentuma e mű. Az egész emberiség, az egész civilizációnak a története ez; mert a vállalat alapeszméje az volt, hogy az eszmék fejlődését, az emberiségnek mai fejlettségére vezető útját rajzolja meg, csaták s királyok története helyett. Ily módon több lett a munka pusztá politikai vagy katonai történetnél; az emberi művelődésnek, gondolkodásnak, a gazdasági elméleteknek, az irodalomnak és művészeteknek történelme lett belőle. Valóban mindent magában foglal, a mi külön-külön csak anyaga lehet a történelemnek.

A szöveg magyarazatainak megértésében e részt illetőleg kitűnő gondallal összeválogatott, jellemző és szép illusztrációk támogatnak. Közük számos térkép-melléklet és sok művészi kivitelű színes műmelléklet; autogrammok, okiratok facsimilái. Hogy csak most megjelöljék XII. kötetnél maradjunk, benne van az a kis levélke, melyet egy kapitány naplójának egy lapjára diktált Bismarcknak I. Vilmos császárnak, a resonvillei táborban, hirtadással a királyné számára. Benne van Moltke kezébe, Deák Ferenc levele az őt sógoránál ért rablótámadásról Kemény Zsigmondhoz, az első magyar felelős miniszterium kinevezése, a családásig hű facsimilében, a Talpra magyar kézirat, Széchenyi, Kossuth, Deák arcképe, 6 felsége és Rezső trónörökös arcképe és névalírása, stb. stb. Ez maga mutatja, hogy ebben a kötetben, mint a Világtörténet többi kötetében is, erősen ki van domborítva a magyar történelem, s hozzá van fűtve az európai népek s így a világ történetéhez. Ez e munkának hazafias érdeme, hogy történetünket hozzákarcosolja a nyugati világéhoz, melynek eszmémaramlatai valósággal mind átcsaptak hazánk földjén. Ezt magunk sem láttuk eddig ily világosan, mint a hogy ez a könyv megantit rá, s reméljük, ebből a külföldi tudósok is meg fogják tanulni. A Nagy Képes Világtörténet XII nagy kötetben teljes. Egy kötet ára 16 kor. Kapható minden könyvkereskedésben.

— **Elveszett folyó hó 2-án a Deák-utca hid melletti sarkától a róm. kath. templomig terjedő úton egy 2 gyémánt és 1 zaphir kövel ékített női karkötő. A megtaláló lapunk kiadóhivatalában illő jutalomban részesül.**

Sve pošiljke se tiču zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime, urednika vu Csáktornya.

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sandora, kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i računaju.

Odgovorni urednik:
LOPARITS R. JÓZSEF.

Glavni urednik:
MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlastnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Poštovanim čitateljem!

1883-ga, dakle pred 23 ljetah sam utemeljil »Muraköz«-a tom nakanom, da š njim Medjimurja domoljubni, čovekoljubni poučljivi i gospodarstveni cilj služim. Kaj sam onda mladim oduševljenjem učinil, to bi denes zbog opažene potreboće još bolje nakniti.

Ali ako se čovek osvedoči o tem, da oduševljenje samo vu sebi nije dosta, da čovek jednoga 2 jezikov lista vodi i od tjeđna do tjeđna za list potrebne štive priredi vu štamparnu, onda potrebno postane, da se vu svrhi cilja uredjenje lista vu mlajše ruke preda, koje još dobro moreju delati. To vreme vu življenju našega lista je došlo sada, na početku ovoga ljeta, pak zato odgovorno uredništvo »Muraköz«-a sa denšnjim brojom vu ruke dosadašnjih vernih glavnih suradnikov damo. Koj pozna cilj našega lista, on bude sigurno prav dal nam vu toj stvari, jer bude spazil to, da mlajši ljudi veku jakost imaju za delo, na veku pomoć moreju biti, onomu cilju, kojega sam ja služil koji sam već, kak magjarsko prireće veli: vekšega falata svojega kruha već pojel.

Na uredjenje našega lista magjarske strani sam Dékány Mihály, a na uredjenje horvatske strani sam Loparits R. Józsefa dosadašnje poštuvane glavne suradnike opisil. Preporučam izprobane naše suradnike vu dobru volju poš. čitateljov!

Ali akoprem sam tak prek dal uredjenje lista, zato se nebudem rezdružil od njega, jer navek budem si za domoljubnu

dužnost držal posluvati pri ovim listu, pak zato na prošnju izdatelja ovog lista, obdržim glavno uredništvo, tojest daševnu ravnanje lista i vu njem izlazeću štivah. Zbog toga zroka nebudem se razlučil od naših podpornikov i suradnikov, nego je na to prosim, da sa onom starom ljubavjom i dobrovoljnostjom najpodupiraju naš list i nadalje, sa kojim su čez 23 ljeta podpomagali njegove poštene cilje i plemenito posluvanje!

Csáktornya, 5-ga jan. 1906.

Margitai József

Srečno novo ljetu!

Opet je došla vura, kada se razdelimo od jednoga ljeta i stupimo vu drugu ljetu. Ono, od kojega se razdelimo je za nas već prošlo nigdar više nedođe nazad. Postojimo dakle malo na meji staroga i novoga ljeta i razmatrajmo jeli smo zvršili ovo ljetu srečno ili nesrečno, jeli se imamo žalostiti ili veseliti sada kada je došlo drugo, pred nami još nepoznato vreme.

Prejšlo je staro ljetu, prejšlo je tak mladomu, kak staromu i nigdar više nedođe nazad. Na to nas opomina glas pevačov:

Dober vam večer gospodar
Dobre vam gosti Jezuš dal,
To mlado ljetu pohvalimo
I dete Jezuš molimo!

Ali pitam ja tebe dragi kršćenik, jeli si si ti zasadił vu srcece zadnje reči ove pesme lani sedob i jeli si ti molil dete Jezuš? Jeli si živel tak, kak Bog zapoveda? daj zmisli se sada. Jelo nisi prevzetno vdril

proti Svemogućemo i služil vu robstvu vraga, koj te je na sve zlo peljal. Ako si poljeg Božjih zapovedih živel, mirno ti je srcece, zraš da nisi sprevedil jedno ljetu zabada i trsi se da budeš vu novem ljetu opet onak živel, kak Bog zapoveda. Ako pak si proti Bogu delal obrni se sada dok ti nije kesno, jer bude došlo vreme, da budeš se za sve grehe žaljuval, ali onda bude već zabadava.

Naj vas neomami sreća ovoga sveta! Ti, koj si bil srećen vu starim ljetu zmisli se, da je na tem svetu nestalno sve, jer kak je minulo prošlo ljetu tak ti more minuti i tvoja sreća. Premisli da su je vnogi i vnogi nesrećni, koji su na početku prošloga ljeta srećni bili i evo, gde si je ti ostavil!

Ti pak koj si bil nesrećen vu prošlem ljetu naj zdvojiti, zmisli se da Bog neostavi svoj puk i da bude i tebi nazaj dal sreću. Zmisli se da za deždjom dojde i vedreno vreme. Zaufaj se vu Višnjega, on hrani ptice i zeleni polja, on bude i tebe pomogel) Zaufaj se i vu njega sada, kad na moji prošlosti i budućnosti stojiš, da ti bude srećneše budućnost, kak ti je prošlost bila.

! Videl je Bog zločestoću ljudih, odlučil je, da človečanstvo uništi iz sveta sa nedužnimi živinami takajše. Te reči mi dojdeju na pamet sada, kada gledim zločestoću ljudih. Jedna cirkva je vu seli i ona je prazna, na svake vulice voglu je krčma, navek je larma vu njoj. Preobrnu se je celi svet. Novi bolvan se je zasadił vu srcece ljudih, ovaj bolvan nepozna veru, nepozna domovinu, nepozna zakona. Taj nesrećni bolvan je socializam. I preobrne taj bolvan

Z A B A V A.

Čudnovita ženska.

Jedenkrat je vu Bujimu takaj hodil vrag.

— Pak zakaj nebi bil hodil? Vu Bujimu nisu stanovali druge forme ljudi, ženske, kak stanujeju vu Sűvöltu ali vu Geszteredu, gde je vrag, tak gusti prihodnik bil, kak jeden ekzekutor. Tak je simo tamo hodil, kak da bi samo k ovim selam spadal. Videli su ga vnogi vnoći klatiti se za vrti, po dnevu je jako skrivati med selvom.

— Bujiski vrag je drugoiforme bil. Vnoći je došel vu četiremi konj zapreženoj kućiji, črni je bil, kućija i četiri konji su ognja iz sebe puhali, na kućiji ni bilo kućiša cugli su med konje bili pušćeni. Konji su samo na jenkrat postali pred hižom Sari vdovice i s kućije je negdo van stupil. Vrag je onda nevidljiv postal. Hižna vrata se sama jesu odprla, nad koje se je onda vrag nuter odšetel. Za jeden dober fertalj vure črna foringa se dalje odpeljala, nego kućiša nit onda nije bilo na kućiji.

— Stanovit da ovo na ovakov način pripovedajuć, se ravno tak neistinsko vidi, kak one vse druge pripovedi, vu kojih se od vraga pripoveda. Moremo si misliti, da jako malo ima takovih, koji bi od lica do lica bili videli peklenskoga vladara pak i njim je takaj ni moći za segurno verovati jeli su ga videli. Nut taki bude drugačije felé pripovedanje, ako povemo, da Sari vdovica verek nije bila kakva stara ženska koja vnoći na Gellért breg hodi, nego drugoć snažna skrbiljiva beloputnoga okrugloga obrasa mužka služkinja, koja se je dopadala vsakomu zdrave ruke, noge imajućemo mužkaru. Sinko Mihalj je takaj hodil za njom, akoprem je samo jednu nogu imel. Drugo svoju nogu je predal svojoj domovini . . . Ako bi ravno domovini potrebna bila d bi na zbiranju ablegatov iz pijanom glavom na kola bi si sel i od kol do kol pod kola dospe. Kad mu je onda jedna noga tam ostala.

— A još ktomu, da mozbit vu drugi varmedijah najdjeju se još ljepše ženske, nego vu naši je najlepša Sari vdovica bila. Nego ove medjutim nebi bila tak velika fa-

linga. Ni samo da je najlepša bila, nego najkrepkoćneša takaj. Poleg mojega mnenja nigdar nebi bila Sari vdovica tak glasovita, kak je bila, ako ova pripovest nebi bila razširjena od nje. Ar badava, nit nije prava ljepota ona, koja je vsakoga. Ona je ljepa koja je samo naša. Nego najlepša koja je ničija. Sari vdovica pako nije bila ničija, od one dobi kad se bedasti Sari Mihalj po kolinah po gostovanju hodeći prehladil i vumerl. Otišel je i ljepi cvet vdovica je ovd ostala vu tugi i žalosti.

— Nego mislim da bi se vrtlarov dosta bilo našlo iz prvine odmah taki vu najprvešem vremenu. Bakinkay veliki sudec se taki bil preporučil odmah po sprevodu.

— Ako vam je kaj potrebno blagorodna gospa samo se kmeni obrnite. Znaju li da višeše poglavarstvo vnogo vsega more vćiniti, ar višeše poglavarstvo ima veliku jakost.

— Ovak je govoril črlenoga obraza debeli mužkarec i svojimi sivemi očima tak tvrdo je gledal na Sari vdovicu, kak da bi nju taki vu železo hotel zakovati dati.

— Vdovica je sramežljivo odgovorila,

mir narodov, koji ga zaslepljeni slediju i bežiju vu grob . . .

Vu jednim hrvatskim vrašu sam bil i čul sam težake popevati Marseila (pesma socialistov) te su vikali da svoje juše neda-ju. Oh, misli! sam si ali bi te težaki vngro menjšega žaludca i zadovoljneseга srdca ljudi bili, ako bi na mesto Marseila »Otec naš» molili. — Vu Bogu je utjeha, bez Boga je srdce nemirno. Ovi težaki neimaju već Boga neimaju već domovinu, njihovo srdce za nemogućnim hlepi.

Kaj nevidite prst Božji, koj vas nazad zove k sebi. Potres, bliskavica, grmljavica, poplave, oh sve to vas opominja, da još nije kesno, da Bog čeka, kaj se popravite!

Još k vam se obrnem, koji ste vu prošlom ljetu vu zdvajanju bili zbog ljubavi domovine. Ne zdvajajte duze!

Činite onak, kak vam vaši občinski vodje veliju. Budite verni sini domovine Madjarske. Nebojte se nevoljah, ako sada trpi domovina od raztrganja jakostih, bude došlo još i bolše vreme. Samo svi ljubite domovinu i vu nevolji, kak moraju deca ljubiti svoju mater, ako je vu nevolji. Neodvrnite se od nje nigdar.

Dakle premislite si sa kakvom odlučnostjom budete išli vu buduće ljetu, da kletu sedob nebudete se morali žalovati!

Veselo vam novo ljetu!

Poziv i prošnja

k magjarskomu narodu!

Svaki narod ima vu svojoj povesti junake, za koje se rado zmisli, njihova dela slavi i dojučem svetu za peldu postavi.

I dva susedni narodi, magjarski i horvatski narod imaju junačko vreme, koje je verne sine domovine na bojno polje zvalo, da krv prolevaju za slobodu i za veru. Vu junačkim vremenu ovih dveh narodah su živeli dva junaki jeden je sveti Kapistran Janoš, a drugi je Hunyadi Janoš. Jeden je sa križom vu ruki, a drugi, sa sabljom vu desnici obladał nepriatelja. Iz povesti znamo, da je Hunyadi Janoš svoju plemenitu dušu vu rukah svojega duševnoga priatelja izpustil.

Horvatski narod, koj sa pesmom izrazi svoju žalost ili veselje i svoje junake vu pesmi slavi, tak je speval spomenek Sibi-

njanin Janka vu još sada poznatoj lepoj pesmi. Njegov priatelj sveti Kapistran Janoš je sa junačkim vencom na glavi, ali već truden od bojnih nevoljah, na pozvanje Nikole IV. s'emsčkoga kneza vu Ilok gradu se nastanil. Tu med prostimi zidinami kloštra, koje se još i sada vidiju su ga vu njegovoj prosti sobici vngri pohadjali, med višešemi i Corvinus Mátyás kralj magjarski.

Vu ovoj maloj sobici je ovaj svetec zpusil i nazad dal stvoritelja mu dušu 1456 ljeta oktobra 23-ga. Telo njegovo su vu gothštilnoj iločkoj cirkvi pokopali, gde je do vdiranja turkov počival. Ali onda su se njegova braća bojali, da budu turki osvetu načinili zvrhu mrtvoga tela i drugam su ga zakopali, koje mesto je i do den denes nepoznato.

Ova cirkva, koja je vu XIII. stoletju zidana, je na čast ovoga svetoga junaka posvećena.

Ovaj gjuugi zidarske umjetnosti je vngro težkih vremenah preživel: proti je stala jurišanju turkov, al zbog 1739. ljetnog februara 4. potresa se je jako pokvarila.

Kuliko su Franjevačka braća, iz svoje jakosti mogla, su ju uzdržala, ali vezda je potrebno pravo i temeljito popravljanje, kaj je čim prije treba zvršiti, da se za dojučega veka gori zdrži.

Za popravljanje bude stoejer korun stroškov potrebno. Jer pak čuvari svetilišća nimaju dosta penez, prisiljeni su k oim plemenitim srdcam se obrnuti sa prošnjom, koja srdca su prama veri, narodu i prama časti junakov još ne zapra.

Mi se dakle sa ufanjem obrnemo k plemenitomu magjarskomu narodu sa onom srdačnom prošnjom, naj nam budu na pomoć, da mi ovu svetu i domoljubnu stvar budemo mogli zvršiti.

Svaki dar zahvalno prime:

Klošter Franjevačkih braćah ILOK (Slavonija)

*

Pročitajuć domoljubnu prošnju naše prekodravske braće, i mi odpremo mesto vu našim listu za sabiranje darov. Pozivljemo dakle sve one pošl. čitatelje, koji iločkoj cirkvi i za popravljanje skupnog spomenka hoćeju dare dati, naj budu tak do-

bri da svoje dare k nam pošleju. Nabira nje penez budemo najduže do ovog ljeta februara prvoga savršili.

Sa štovanjem

Uredništvo.

Buna vu Ruskoj.

Sa svom silom se trsi carska vlada, da bunu čim prije uništi. Glase koje da vun za stranjske zemlje, moramo jako pazljivo prijeti, jer je vlada bunu preobladala i da su vodje bune za oprošenje prosili vladu to sve nije istina.

Jedinu ozbiljnu svrhu je vlada vu Moskvi postigla, gde su soldati verni ostali caru i vu osem dnevnim harcu su preobladał pobunjenike. Petervar je miren ostal, i to zbog toga jer je tu najviše soldatije koncentrerano pak i zato jer su pobunjeniki za svoju glavnu gnjezdu Moskvu i ne Petervara zebraeli. A vu Moskvi pak su je sada čista preobladał caru verni soldati. Stem je hujši stališ na ruskih okolica. Vu rusko-polskoj zemlji još pod jednim traje štrajk i soldatstvo je ne moguće bunu priprečiti. Vu Lettskoj okolici se su muži pobunili i načinili su lettsku republiku, koja već skoro mesec dana gori stoji. Njihovu peldu je hirlandski puk takaj sledil i odtrgel se od Ruske zemlje.

Sada ide dimo ona vojska čez Aziju koju su japanci nabuhali. Moremo si misliti kak bude zgleđala vun Ruska, kada ova vojska dojde dimo. Sigurno, da car nebude imel hasna iz nje.

Znamenito je nadalje i to da kak su anarkišti počuli, da su se pobunjeniki pomirili taki su anarkišti počeli posluvati. Sada bude opet svaki den čuti moći, da su ovoga ili onoga hercega ili drugoga velikoga gospona su bombom zaklali. Jer takov je ruski puk. Dok je ne dobil pravo, se je za pravo bunil, sada kada je dobil od cara slobodu, sada ovu slobodu nezna hasnovati. Zabadav je dati onomu slobodu, koj nezna baratał šnjom. Rusi, ravno tak kak svi slavjani su nemirne krvi ljudi, nezadovoljni, ako njim je kaj denes po volji, zutra već isto ono drugač hoćeju. Ne su stalnoga duha i

- Zahvalujem gospodin veliki sudac. Ja jako ne hodim vu oštariju se svajuvat i na bitje.

- No, no odgovoril je Barinkay i tak si je za sukaval svoje redke mustače, kak da bi vdovica naj vekša bitvenka bila.

- Meseci su minjavali i navek bi se bilo više vrtlarov našlo, koji bi cvetno betvo bili zalevali. Još stari vicekomuš takaj kad je onud bil ho il, je tak rekel.

- Da bi vas vrana vrituula.

- Samo da bi iz nekulikemi ljetmi mlajši bil

Nego kaj hasni želja, da se ni mladil starec već, nit s nijednim dnevom.

- Kuliko mladi, stari gavallerov je bilo vu varmegiji vsaki je probuval s dovicom. Kak da bi nekakvo praznoverje obkolilo žensku nije slušala na reč i na hlepnost. Barinkay veliki sudac već raztuženo je ovak rekel:

- Ako bi moguće bilo, bi se svragom sdružil, samo da bi mogel potreti ove ženske njeno tvrdoglavnost.

- Ravno dobroga hipa se jesu spominjali od vraga. Za mali čas je došel na

črni kočiji i vdovice pri njenoj hiži je staciju držal. Na četrti dan vre cela varmedjija si je nad tim glavu trla, da gdo je mogel biti taj tajni nočni prihodnik. Jer da vrag je ne bil to zasigurno znamo vsi skupa, kaj ni moji dragi prijatelji?

- Vdovica se samo krotko vu sebi posmejavala.

- Moguće da je ovud hodil vrag. Čul sam nekakvo ruženje na hodniku, nego sim vu hižu nuter nije došel nigdo. Pak kaj bi imal smenom vrag, rekla je spotajnim posmehom.

- Muškallini su i na dalje takaj tam cveli, vu njenim obloku, po dvoru pako tam su hodili i lajali na mesečno svetlost tri veliki nočni psi. Barinkay vu svojem službenim javljenju, je još navek samo takove glase daval varmedjinski gospodi:

- Nikaj nema osobitoga Lovrenčevo smo obslužavali. Šari vdovica pako pod kolom drži srce svoje.

- Iz službenih pismah su doli s odrezali glase. Jednoga je vzel stari perovodja Gaal Endre, drugoga pako nekoji mladi podnotariuš.

- Jenkrat za tim veliki sudac je ovo javljenje načinil.

- Črno kočiju iz zandari dajem iskati, ar se vezda snova pojavila ove noći.

- Za kratko vreme za tim na godovni dan ili na gosti bil sam pozvani, najmre koj to opisuje vu Bujim.

Veselo si jesam sel na kola i veselo dospel jesam vu Budim Kufrastoga obraza imajući Barinkay prijateljno polozi ruke na moja ramena.

- No amice kaj je novoga vu centru-mu?

- Povedal mu jesem vse kaj mj je na pamet došlo. Vicekomuša njegov prepe-tičar je za slekel, ciganovoga velikoga bajza za su spotrli vu ovom tjednu vu »Vörös ökör» oštariji.

- Kaj pak je iz Šari vdovicom?

- Veliki sudac se kiselu na smeje.

- Pak i ti takaj znaš? Vkanili se jesmo amice. Jako preveć jako smo se vkani-li vu njoj.

- Za stanovito, toje bila falinga, da smo si jako vngro mislili od te ženske, čiprem je ravno takva prosta bila kak su o-

čudorednosti. A osobito pak zato neznaju barataji sa slobodom, jer bez škole gori zrasteju.

Politički pregled.

Vu politici sada se od imena Lukács Laszlo-a bivšega ministra peneznih poslova počne sve više i više govoriti. Lukács hoće mir napraviti. Pak zato razpravlja sa levimi strankami, osobito pak sa Kossuthom, koj je predsednik savezu levih strankah.

Prilikom novoga ljeta su oni govori bili znameniti koje su politički vodje prilikom pozdravljenja bili govorili. Fehérváry ministarpredsednika je Lányi Bertalan ministar pozdravil. Fehérváry je vu odgovoru rekel, da je na volju kralja prijel korman vu ruke, jer nije hotel da bi domovina i vu jednim malim času bész vlade bila.

Iz govora Kossuthovoga i Andrássy-evoga se čuje i to da je mir još ne postal vu politici i da stališ mira dosta hudo stoji. Szapáry Pál grof se je zahvalil na ravnateljstvu Fiume i to je kralj bil primil. Dakle Fiuma je opet bez ravnatelja. Ravnateljske posle bude Gáll Tibor podravnatelj vodil.

Potres.

Čudnovato gustokrat nas pohadja vezda potres. Vu malim vremenu je četvrti put stepala jakost zemlju. Vezda najzadnji put je ovoga meseca 2-ga bil ob pol šesti vuri vu jutro. Ako za meru zememu megjimurske potrese, tak je te zadnji potres bil najjaksi.

Dvojeforme su potresi. Takovi, kada treska zemlju i takovi kada se zemlja nuše, kak da bi se zibala. Decembra 17-ga koj potres je bil je takov bil, kaj je pod zemljom treskalo, kak da bi štuki strelal. A vezdašnji je bil ove zadnje fajte tojest zemlja se je zibala.

Kad se zemlja ziblje taj potres je pogibelješni. Takov potres ako je jakši, za mali čas poruši sve kaj mu vu put opadne, takov potres je 1775-ga ljeta na prah porušil portugalskog glavnog varaša Lissabona.

Naša okolica je osobito podvržena potresu, ali doklam su bolje prama jugu jakši potresi zatoga do nas samo zadnja jakost dojde. I decembra 17-ga, kada je pri nas

ve druge. Da pače još prosteša neka malo. Zamuž je otišla amice i ljubavi je konec.

— Kaj pak vrag, pak črna kućija?

Ovo ti je selska šmišlotina. Dohadjala je jedna kućija, vu dvor, nego na njoj je mladoženja dohadjal nekakov Szebeni Mihalj iz preko Tisze. Negda je samo vnoči došel, ar je iz daleka imal dojt.

— Daklje podjarmil je jednu lepu žensku jeden tudji, rekel sam nato. To je velika falinga.

— Veliki sudec si je nekaj premišljava, onda pak je ovak mrgotal.

— To je neka najčudnovitešega da med nami nikomu ni došlo na pamet, da jednoj vdovici vu njeno srčce nad vrata tekaj je moći nuter dojt. Mi svi skupa smo nad oblok hoteli nuter idti. Seben je moral dojt, da pokaže to, da nekoje ženske osvonenje sa zaručnim prstanom je skup skopčeno.

M. F.

slab potres bil, je vu Zagrebu cirkvu počila poleg Stubice vu jednim selu se je više hiz porušilo, takaj i cirkva. Na mlado ljeto je vu Zagrebu ravno ob pol noći mali potres bil, koj do nas nije došel. Jer spazil ga pri nas nigdo nije, dakle moremo si misliti da mu je jakost ne dosegla do nas. Za sadašnji potres, koj je drugoga bil, neznamo još novoga nikaj drugo, nego da je pri nas više 5 sekundah dugo trajal. Ali moremo si misliti da je negdi jakši mogel biti, jer pri nas je dosta jaki bil. A gde je mogel jakši biti? Kak smo iz do sadašnjih potresov vidli glavno mesto naših potresov je navek okolica Zagreba. Istina, da je na protulelje potres vu Dajmaciji takaj vnuogo kvara napravil ravno vu onim vremenu, kada je pri nas bil. Ali mogli bi reći, da je to ne bila jedna pruga sa našom.

Kak smo već prije rekli potres je morral oko Zagreba najjaksi biti. To sada istim moremo pisati, jer sve novine doneseju glas da je potres vu Zagrebu bil jaki a vu Stubici, Varaždinu, Gracu, Barcu je takaj dosta jaki bil. Nadbiškupske palače rafung vu Zagrebu se je podr i vnuogo kvara napravil. Vu hizah su se stene rušile iz vnoгих krovov su se ruši podrli. Vu Stubici se je cirkva tuliko pokvarila da budu morrali iz nova zazidati.

KAJ JE NOVOGA?

— *Srečno novo ljeto željimo svim našim prijateljem, čitateljem, suradnikom i t. d.*

— *Prosimo naše poštuvane predplatnike, naj nam vu novim tertalju predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju.*

— *Kolendar.* 8. Pondeljek, Severin opat. — 9. Tork, Julian mučenik. — 10. Sreda Vilnos biškup. — 11. Četrvtjek. Higin papa mučenik. — 12. Petek Ernest opat. — 13. Subota Hilarius biškup. — 14. Nedelja: Presveto ime Jezuša. — Evangelium ove nedelje je od svatbe vu Kanigalileji. — 10-ga tojest vu sredu je pun mesec ob 5 vuri 36 minuti na večer. — *Sejmi* i prošćenja: Na ime Jezuševu vu Bottornya. — *Vreme* bude kak Meteor kaže pod jednim mrzlo na nekojih, mestah bude sneg i zima bude malo popustila.

— **Nesrečna smrt.** Klement Janoš murakiraljski rim. kath. navučitelj božične svetke pri svojem rodjaku Terenta Janoš muraszentkereszlijskem navučitelju hotel je sprevdajati, iz bog kojega zroka decembra meseca 23-ga dana vjutro na cugu preko Čakovca vu Murašiklós se je peljal, odkud pešice nakanil vu Szentkereszt dospeti. Na njegovu nesreću ravno onda murasikioški plebanuš takaj peljal vu Szentkereszt koj pešice idućega navučitelja kakti dobroga poznanca gori je vzel na svoja kola. Plebanušovi konji pred Bányavár občinom na velikem dolu su se prestrašili i Klement od velikoga straha odzad iz kolah je dole skočil. Plebanuš je samo onda spazil, kad su vre doli došli na ravnicu, da učitelja nema na kolah, obrne se nazad da ga poišče, našel ga je na putu ležećega vu omedlenim položaju sa krvavom glavom. Hitro su ga odpeljali vu bányavarskoga birova hižu, gd nesrečno obhodeći mad človek večer ob sedmoj vuri je vumerl. Gda je doli skočil se je tak jako vuderl s glavom po zmrzljenoj zemtji, da se mu glava od čela počemši do gornje strani na dvoje razkolila. Nesrečno obhodeći navučitelj stopram mi-

nučega ljeta vu juniušu mesecu svršil je preparandiju vu Čakovcu. Naj počiva vu miru.

— **Cug mu je noge odrezal.** Decembra 23-ga dneva vjutro na murakiraljskem banhofu Faics Lenard težak, kad je cug još zevsema ne postal, dole je skočil iz cuga, nego tak nesrečno, da je pod kotače dospel i cug mu je obodve noge odrezal. Nesrečno obhodećega človeka su taki vu Nagykanizsu odpeljali vu spital, gde po kratki muki još on dan pred poldnevom ob 11 vuri je vumerl.

— **Zeleni vrag.** Tak zoveju vu Švajcarskoj zemlji žganicu. Ovoga zelenoga vraga sada vun hoćeju stirati iz Švajcarske. Zakaj? Zato da žganica na nikaj hoće deti narod vzetemu zdravje duše i tela Vezda je zadnje vreme došlo tam žganici Vu jednim samonbojstvo je jedino žganica bila krivec. To se je vu Comugny-u bilo pripetilo. Zbog toga je onda ove občine poglavarstvo odlučilo, da se ova vrazja pitvina mora uništiti iz Švajca. Vu nedelju je vu toj stvari veliko pučko spravišče bilo vu glavnom varasu Bernu, gde se je odlučilo, da bude se orsačko spravišče prosilo, naj prepove prodavanje žganice. Moremo si napre misliti, da bude orsačko spravišče posluhnuło prošnju i tak za kratko vreme bude Švajcarskoj zakon prepovedal, da se nesme žganice tržiti. To b trebalo i pri nas.

— **Miš je pojel 900 korun.** Siromak Anton Vrabl iz Tesnaves občine poljeg Klagenfurtu si je ne mislil da i miš rad ima peneze. Vrabl je prodal svoju hižu za 900 korun, pak je onda te peneze iz pape-ru vu jeden rubec zamotal. Rubca je vu ormar del s penezi skup. Proše dneve je hotel peneze brojiti, ali presenetjeni je spazil, da mu je miš peneze na falačke spregrizel. Vu srditosti i jadu je austrijsku vladu zatužil, naj mu peneze povrne. Skoro svejedno: kak da bi miša zatužil. I ovak i onak si more tučkati za peneze. Bil bi del peneze vu sparkassu, tam mu je nebi miš pojel.

— **Oštra zima dohadja.** Mi se grememo pri peči a nezmislimo se za našu žinu, koja zimu trpi. Ako se kam peljamo pred krčmom na vure damo stati, kaj ko nije ili krave bez toga da bi je pokrili sa gunjom i da bi ujim kaj jesti dali. To dvoje nigdar nepozabimo. Ako samo malo poslojimo pokrijimu živinu.

— **Strašno putovanje.** Vu minućem tjednu je dospela vu New-York austrianska Gartie zvana ladja iz seststodevetdesetimi putniki. Poleg pripovedanje putnikov je tak strašno bilo njihovo putovanje, da to ni moći iz pisati. Vise kak četiri tjednov prišlijeni su bili putniki vu parobrod ovi dolnjoj strani ostati, radi strahovite bure. Zvan toga med putovanjem koje je pet tjednov trpelo, visekrat se kajkakova nesreća pripetila na ladji. Jedna ženska od streha je obnorela, kad je jedne noći ogenj zisel na ladji, zvan toga su jako grubjanski baratali znjimi. Pod putovanjem tri su vumerli i to jedna mati sa svojim novo narodjenim detetom i jeden deset ljetošni sinek.

— **Princ Karlek** je vumerl. Sigurno su ga poznali naši čitatelji zbog njegovoga saluteranja i komanderanja, koje je po vullici znal kričati. Sada je vumerl. Siromaka je žganica zaklala. Ovoga meseca drugoga se je jako napil a drugi dan vu jutro su ga mrtvoga našli vu jednoj štali. Siromaka Princ Korlina, kak su ga ljudi zvali su o-

voga meseca 4-ga deli na vekivečni pokoj. Vu življenju nije imal mira, naj počiva vu miru vu zemlji.

— **Nutri su vdrli** vu hižu Blaskovics István šantovečkog krčmara nepoznati krivci. Prošlog tjedna vu jednoj noći su gori vrtigli križe na obloku krčme i nutri su vdrli pak iz krčme više oprave i steklah odnesli. Svege kvara su za 112 korun napravili. Krivca su još ne prijeli.

— **Vkaniti se je dal lepo** Lovrencsics Lukacs palovski stanovnik. Došla je knjemu decembra 29-ga Semuvac Roza ciganica iz Horvatske i počela je karte »šlogati,» pak druge kajkakove coprije ie kazala Lovrencsicsovoj familiji, kojim se je to sve jako dopalo. Zatam pak je prosila od gazde jednoga tanjera i 10 korun banku i rekla je da bude tanjera na sredinu stola dela a sa bankom bude na dvora za coprala, da banka na stolu pod tanjer dojde. Lovrencićovi su čekali i čekali ciganicu, ali nije došla. Zbog toga je nekoji zmed familije vun išel gled gde je ciganica. Ali bormeš, onda je već ciganica otišla i sa 10 korunami, samo drugi den su ju žandari prijeli.

GOSPODARSTVO.

Ako krava krvavo mleko daje, to je još ne velika falinga. To je ili od krme ili pak se je koja žilica počila vu vimenu. Ako je od krme, moramo krmu premeniti, ako pak se je žilica počila, onda to za mali čas samo od sebe preide.

Zalavarmegjinsko gospodarstveno društvo je decembra 27-ga vu Zalaegerszegu spravišće držalo. Na ovim spravišću su se razgovarjali od postavljenja zadržah i od štacunov, koje društvo hoće postaviti. Nadalje su razpravljali i to, da člani društva fal delanoga gnoja dobiju, pak zato društvo sa jednim fabričarom pogodbu napravilo da fal praha dobiju. Prilikom spravišća su člani društva pogledali i mašinu za knruzinje trgati.

Vu celoj magjarskoj zemlji se je 1905 ljeta septembra meseca sveskupa 264 mužkih gruntov prodalo na ekzekuciji. Iz toga su stroški došli za fiskale ekzekutore i t. d. 84 jezere 145 korun. Celo 1905 ljeto se je na ekzekuciji prodalo 3181 mužkih gruntov 916 več kak 1904 ljeta, gda se je samo 2265 gruntov prodalo na ekzekuciji. Iz ovoga broja je nekaj i na naše Medjimurje opalo, gde ljudi takaj radi imaju vino i žganicu.

Okoli gnoja višeforni drevje znamo nasaditi. Ali svako drevje nije prilično na to. Koje drevje hitro raste i sencu daje je dobro za posaditi okolo gnoja. Takovo je topolovo, jašino divjega kostanja, lipino drevje. Moremo iz toga špaler nasaditi okolo gnoja. Vu dva rede jedno drevce od drugoga 4—6 centimetrov. Gda su vekšje priredkimo. Za rob okoli črni bezg moremo nasaditi, jer ov od vetra čuva gnoja, pak se tak gnoj ne posuši.

Gabona árak. — Ciena žitka

I m.-mázsa.	I m.-cent.	kor fill.
Buza	Pšenica	16.20—
Rozs	Hrž	12.00—
Árpa	Jecmen	13.40—
Zab	Zob	14.00—
Kukoricza uj	Kuruza nova	14.00—
Fehér bab uj	Grah beli	24.50—
Sárga „ „	„ žuti	2.00—
Vegyes „ „	„ zimešan	20.00—
Kendermag	Konopljeno seme	28.00—
Lenmag	Len	18.00—
Tökmag	Košćice	24.00—
Bükköny	Grahorka	18.00—

Hirdetések.

3799/tk. 1905.

I. Arverési hirdetmény.

Zsneiderics György varazsdi lakos végrehajtónak Vibovics István nős Március Terézcel volt drávavásárhelyi lakos jelenleg ismeretlen tartozkodásu végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében az árverés 27 kor. 80 fill. tőke, ennek 1905. évi január hó 1-től járó 5%-os kamata, 12 k. 40 fill. eddigi és ezennel 11 k. 30 f. megállapított és a még ezentul felmerülő költségek kielégítése végett elrendelttétvén, a csáktornyai kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a nagykanizsai kir. törvényszék és a csáktornyai kir. jbiróság területén a drávavásárhelyi község határában fekvő a drávavásárhelyi 149 szlykvbén A l 132 hrsz. a. fogl. 499 □öl kiterjedésű 140 sz. ház, udvar, rét és kert, az ugyanazon tkvben 684 hrsz. a. felvett 1030 □öl kitejed. szántó a gjolts dűlöben és az ugyanottani telekjegyzőkönyvbén 2158 hrsz. a. fogl. 188 □öl kiterjedésű erdő (Topolje) dunykovecen az 1881. évi LX. tc. 144. §-a alapján az ugyanezen törvények 156. §-a D. pontja értelmében egészben 996 kor. becsárban Drávavásárhely községhezánál

1906. évi jan. hó 24-ik napjának d. e. 10 órákor

dr. Schwarz Lajos csáktornyai ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezehez letenni és pedig 99 k. 60 f.

Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben még pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt, a másodikat ugyanattól 45 nap alatt a harmadikat ugyanattól 60 nap alatt, minden egyes részlet után az árverés napjától számított 5%-o kamattal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módokat szerint lefizetni 574

Ezen hirdetmény kibocsájtásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a csáktornyai kir. jbiróságnál mint tkvi osztályánál és a drávavásárhelyi előjáróságoknál megtekinthetők

Kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Csáktornyán, 1905. évi nov hó 2.

Globin
a legjobb és legfinomabb
czipőisztítószér

PELINKOVÁC POKORNY
Bejegyzett védjegy
Étvágygerjesztő kitünő ízű
ürmös-likör
Orvosilag legelőlegben ajánlat
Kapható minden e szakmabeli üzletben, ká-é-á-ban stb.
Próbacsomagok ára 2/07 vagy 4/032 lit. K 5-80 bértentve.
Likörgyár r. t. Pókorny, Zágráb
Alapítottott 1862.
Elsőrendű gyomorellixir.

Egy egész uj garnitúra, (1 diván és 6 drb. karosszék (fauteuil), valamint egy

HANGVERSENY ZONGORA

továbbá egy uj nyitott

RUGÓS KOCSI

szabad kézből, jutányosan eladó.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

567 3—3

NÉMET társalgási nyelvmesternő ajánlkozik,

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Védjegy: „Horgony”
A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller pótlása
egy régióknak bizonyult hatásos, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalom-össillapító szernek bizonyult károsnyári, csúznál és meghűléseknél bővéreállítás-köppen használva.
Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosságot legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyével ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 bor. 40 f. és 2 korona és üvegekben minden gyógyszerárban kapható. — Fémalkar: árak lözsef gyógyszeresedni, Budapest.
Richter gyógyszerárna az „Arany oronáshoz”, Prágában. Előre beutaltatás 5 szb. Működésnél csóth szék.

Bérbeadandó.

Csáktornyán a Rákoci-utca 330 szám alatt levő FRÁSZ-féle ház összes helyiségei — 1906. évi február hó 1-től bérbeadandók.

Bővebb felvilágosítással szolgál

FRÁSZ TAMÁS, Drávavásárhely.

670 2-3

657 7-18

PÉCSI SÁMUEL

Budapest, VI. Gyár-utca 48. sz.

Benzin-motorok és gazdasági gépek gyári raktára.

Benzin-motorok, Benzin-lokombilok és cséplőkészletek, nyersolaj-motorok, szivógáz-motor berendezések és mindennemű gazdasági gépek.

Elsőrendű gyártmányok, mérsékelt árak és kedvező fizetési feltételek.

665 4-6

Árjegyzék ingyen, közvetítők díjaztatnak.

Az 1904. évi St. Louis-i világiállításon a legnagyobb kitüntetéssel a **GRAND PRIX**-el kitüntetve.

Csak a mellékelt kép szerinti **GLOBUS** tisztító kivonatot kérjünk, mert sok értéktelen utánzat van.

----- Egyedüli gyárosok: -----

fritz Schulz jun. Akt. Ges. Eger és Leipzig.

NAGYKANIZSAI MALÁTAGYÁR ÉS SERFÖZDE RÉSZVENY-TÁRSASÁG.

Értesítés.

Van szerencsénk nagyrabecsült vevőközönségünknek tisztelettel tudomására hozni, miszerint gyártmányaink elárusításával Csáktornya és környékére

MRÁZ TESTVÉREK

— csáktornyai céget biztuk meg. —
Csáktornyai képviselőinket, kiknél mindig **kitűnő minőségű és friss töltésű hordó és palack-sörök** vannak készleten, szives figyelmükbe ajánlva vagyunk

672 2-4 Nagykanizsa, 1905. évi december hó 29-én,

teljes tisztelettel

Nagykanizsai Malátagyár és Serfözde Részvény-Társaság.